

INFORMACIJA

o pristupanju Crne Gore Konvenciji o evropskom patentu

Konvencija o evropskom patentu od 5. oktobra 1973. godine, sa izmjenama člana 63 Konvencije o evropskom patentu od 17. decembra 1991. godine i izmjenama od 29. novembra 2000. godine (u daljem tekstu: EPC) zaključena je sa idejom objedinjavanja i usaglašavanja patentnog sistema u Evropi, a u cilju jačanja saradnje između evropskih država u pogledu zaštite inovacija. EPC-om se omogućava podnošenje jedne patentne prijave za više zemalja članica, koja se ispituje po utvrđenim procedurama na jednom mestu, u Evropskoj patentnoj organizaciji (u daljem tekstu: EPO), a priznati patenti se nakon toga izdaju u svakoj od naznačenih zemalja. EPC predstavlja poseban ugovor prema članu 19 Pariske konvencije o zaštiti industrijske svojine i regionalni sporazum o patentima, prema članu 45 Sporazuma o saradnji u oblasti patenata (u daljem tekstu: PCT).

Važno je napomenuti da je Crna Gora u skladu sa članom 75 aneks VII Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u obavezi da pristupi EPC.

EPO trenutno ima 38 država članica, dva pridružena člana i četiri vanevropske države u kojima važe evropski patenti. Prilikom podnošenja evropske prijave patenta, sve države članice EPO-a, koje su potpisnice EPC, smatraju se naznačenim u zahtjevu za priznanje evropskog patenta. Te države su: Belgija, Njemačka, Francuska, Luksemburg, Holandija, Švajcarska, Velika Britanija, Švedska, Italija, Austrija, Lihtenštajn, Grčka, Španija, Danska, Monako, Portugalija, Irska, Finska, Kipar, Turska, Bugarska, Češka, Estonija, Slovačka, Slovenija, Mađarska, Rumunija, Poljska, Island, Litvanija, Letonija, Malta, Norveška, Hrvatska, Makedonija, San Marino, Albanija i Srbija.

Dejstvo evropskih prijava patenta i evropskih patenata može biti prošireno i na više država koje nijesu potpisnice EPC, ali imaju potpisan Sporazum o proširenju evropskih patenata. Trenutno su to Bosna i Hercegovina i Crna Gora. EPO je potpisala i sporazume o validaciji evropskih patenata sa četiri države koje nijesu članice, a to su Maroko, Moldavija, Tunis i Kambodža.

Sporazum između Vlade Crne Gore i Evropske patentne organizacije o proširenju evropskih patenata potpisan je u Minhenu, 13. februara 2009. godine, a stupio je na snagu 1. marta 2010. godine, sa ciljem postizanja nivoa zaštite prava intelektualne svojine – patenata po ugledu na zaštitu ovih prava na nivou razvijenih evropskih zemalja. Potpisivanjem navedenog Sporazuma, Crna Gora je kroz instrumente podrške EPO-a nastavila sa radom na razvijanju i zaštiti prava intelektualne svojine, podizanju svijesti javnosti o pitanjima intelektualne svojine, harmonizaciji nacionalnog zakonodavstva u oblasti intelektualne svojine sa relevantnim zakonodavstvom Evropske unije, jačanju institucionalnih kapaciteta, jačanju dalje saradnje između institucija i organizacija uključenih u obezbjeđivanje zaštite prava intelektualne svojine i produbljivanju međunarodne saradnje.

EPO je osnovan na osnovu EPC, sa ciljem da ustanovi jedinstvenu, kvalitetnu i efikasnu proceduru zaštite inovacija u evropskim državama, obezbijedi pouzdane, kompletne i ažurne informacije u vezi zaštite inovacija i ponudi stručnu obuku patentnim zastupnicima, službenicima državnih zavoda, sudijama, studentima i drugim zainteresovanim licima. Osnivanjem EPO-a omogućeno je podnošenje jedne patentne prijave za više zemalja članica, koja se ispituje po standardnim, utvrđenim procedurama, a priznati patenti se nakon toga izdaju u svakoj od naznačenih zemalja. U okviru PCT sistema, EPO je jedan od zavoda ovlašćenih za izradu izvještaja o pretraživanju i preliminarnog mišljenja o patentibilnosti međunarodnih prijava (International Searching and International Preliminary Examining Authorities under the PCT).

Pristupanje Crne Gore EPC donosi olakšice u pogledu podnošenja evropske patentne prijave za domaće podnosiocce. Na prostoru na kojem se EPC primjenjuje živi oko 600 miliona stanovnika, što govori o potencijalnom tržištu koje se otvara za crnogorske pronalazače i crnogorsku privredu. Crna Gora bi pristupanjem EPC dobila jedinstveni evropski postupak za priznanje patenta. Vrijednosti, učinci i prednosti EPC se manifestuju kroz:

- Transfer tehnologije, jer jaka, jednobrazna i efikasna patentna zaštita podstiče tokove međudržavne i tehnološke saradnje, što je od posebnog interesa za zemlje u razvoju;
- Pogodnosti uživanja, koja je vezana za okolnost da pravo na podnošenje tzv. evropskih patentnih prijama imaju sva fizička i pravna lica, bez obzira na nacionalnost ili prebivalište, kao i tehničku pomoć zemljama u razvoju;
- Međunarodnu racionalizaciju poslova u vezi sa prijavljivanjem pronalazaka radi zaštite, u ispitivanju prijama i izdavanju patenata. Naime, umjesto da se isti postupak sprovodi paralelno i odvojeno u više zemalja u kojima prijavitelj želi da patentira svoj pronalazak, on se sprovodi na jednom mjestu za više država. Na taj način podnosilac prijave štedi trud i novac (podnosi jednu prijavu, na jednom izabranom jeziku, ima jednog zastupnika, plaća jednu taksu u jednom postupku), a smanjuje se i opterećenje nacionalnih patentnih dokumentacija država članica EPC. Takođe, patentna dokumentacija se koncentriše na tri jezika (engleski, njemački i francuski) i na jednom mjestu, što zainteresovanim subjektima olakšava njeno korišćenje. Konačno, u državama članicama EPC dobija se jak patent, koji ima jedinstvenu vrijednost, jer je rezultat jedinstvenog postupka izdavanja;
- Harmonizujuće dejstvo na nacionalne zakone država članica. EPC predstavlja koegzistenciju evropskog patenta i nacionalnog patenta, što znači da se u jednoj državi članici EPC može ostvariti patentna zaštita na jedan od dva načina: takozvanim evropskim putem (na osnovu konvencijskog materijalnog prava) ili nacionalnim putem (na osnovu nacionalnog patentnog prava);
- Sigurnost investiranja u našu zemlju, transfer znanja i tehnologija i čvršće povezivanje nauke i privrede.

EPC je jedan od instrumenata regionalne pravno-ekonomske i tehnološke saradnje u Evropi. To je društveno-ekonomska platforma na kojoj funkcioniše evropski patentni sistem: tržišna privreda, shvatanje tehničkog znanja kao robe i tretman patenta kao sredstva zdrave privredne utakmice. U saradnji i podjeli poslova sa zavodima SAD, Japana, Kine, EPO je centrala svjetskog tehničkog znanja za Evropu.

U proteklom periodu od strane Evropskog patentnog zavoda, kao jednog od tijela EPO-a, preispitan je status svakog pridruženog člana i konstatovano je da je Crna Gora, zahvaljujući svojim rezultatima, spremna da postane punopravni član.

Kada Crna Gora postane punopravni član EPC, Zavod za intelektualnu svojinu Crne Gore dobiće mogućnost pružanja kvalitetnije usluge korisnicima. Takođe, kao punopravni član Crna Gora će biti u prilici da uzme učešće i u donošenju odluka na najvišem nivou u oblasti patenata.

Za pristupanje Crne Gore EPC potrebno je obezbijediti pristupnu kotizaciju u skladu sa članom 170 EPC. U slučaju drugih država sa prostora bivše Jugoslavije (prema podacima dobijenim od strane EPO-a), a koje su pristupile EPC navedena kotizacija je iznosila oko 100,00 €. Potencijalne finansijske obaveze mogu se javiti i po osnovu člana 40 st. 2 i 3 EPC, kada EPO nije u mogućnosti da ostvari ravnotežu u budžetu, u kom slučaju države članice doznaju EPO-u posebne finansijske doprinose čiji iznos utvrđuje Upravni savjet EPO-a za konkretnu budžetsku godinu. Iznos se za svaku državu članicu utvrđuje u skladu sa kriterijumima vezanim za broj prijama patenata podnijetih u prethodnoj

godini koja prethodi godini u kojoj je EPC stupila na snagu, prema utvrđenom ključu. Posebni finansijski doprinosi vraćaju se uvećani za iznos kamate.

Svaka država članica je u skladu sa članom 39 stav 1 EPC dužna da od taksi koje naplati za održavanje u važnosti evropskog patenta u toj državi, doznači EPO-u iznos koji odgovara dijelu te takse, koji određuje Upravni savjet EPO-a, koji ne može preći 75% i jedinstven je za sve države članice. Prema informaciji dobijenoj od strane EPO-a, taj iznos je trenutno 50% od nacionalne takse za obnovu – održavanje prava.

PREDLOG ZAKLJUČAKA

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2018. godine razmotrila i usvojila Informaciju o pristupanju Crne Gore Konvenciji o evropskom patentu.
2. Zadužuje se Ministarstvo vanjskih poslova da u saradnji sa Zavodom za intelektualnu svojinu pripremi i Evropskoj patentnoj organizaciji dostavi pismo o namjerama za pristupanje Crne Gore Konvenciji o evropskom patentu.
3. Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da nakon dobijanja poziva od strane Evropske patente organizacije za pristupanje Crne Gore Konvenciji o evropskom patentu izradi i Vladi Crne Gore dostavi Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o evropskom patentu.